

POSTANOWIENIE

Dnia 25 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz

na posiedzeniu w dniu 25 września 2023 r. w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej

wniosku A. B. – prokuratora Prokuratury Okręgowej delegowanego do Prokuratury Regionalnej w S. z dnia 15 września 2023 r., o wyłączenie SSN Barbary Skoczkovskiej od udziału w rozpoznaniu sprawy oznaczonej sygnaturą II ZIZ 14/23

postanowił:

nie uwzględnić wniosku o wyłączenie SSN Barbary Skoczkovskiej od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygnaturze II ZIZ 14/23.

UZASADNIENIE

A. B. – prokurator Prokuratury Okręgowej delegowany do Prokuratury Regionalnej w S. w piśmie z dnia 15 września 2023 r. zawarł wniosek o wyłączenie SSN Barbary Skoczkovskiej od udziału w rozpoznaniu sprawy oznaczonej sygnaturą II ZIZ 14/23.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Sprawa oznaczona sygnaturą II ZIZ 14/23 dotyczy zażalenia oskarżyciela publicznego złożonego na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2023 r., sygn. akt I ZI 50/22 ,o odmowie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej M. M. – prokuratora Prokuratury Rejonowej [...] w W. Do składu orzekającego w tej sprawie wyznaczono: SSN Barbarę Skoczkovską jako przewodniczącą i sprawozdawcę, SSN Zbigniewa Korzeniowskiego oraz SSN Krzysztofa Staryka. We wniosku o wyłączenie podnosi się, że iż SSN Barbara Skoczkovska orzekała w przedmiocie wniosku prokurator E. W. o wyłączenie sędziego SSN Z. Korzeniowskiego od orzekania w sprawie o sygn. I ZI 49/22, która dotyczy tożsamesgo stanu faktycznego. Okoliczność ta sama w sobie, zdaniem A. B. – prokuratora Prokuratury Okręgowej delegowanego do Prokuratury Regionalnej w S., wywołuje uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności SSN Barbary Skoczkovskiej, tym bardziej, iż uzasadnieniu postanowienia z dnia 27 czerwca 2023 r. SSN Barbara Skoczkovska przedstawiła szereg poglądów, wykraczających poza argumentację przedstawioną we wniosku, między innymi odniosła się do hipotetycznej sytuacji, w której SSN Zbigniew Korzeniowski zostałby powołany na stanowisko sędziego w wyniku konkursu przed Krajową Radą Sądownictwa w składzie ukształtowanym ustawą z dnia 8 grudnia 2017r. SSN Barbara Skoczkovska stwierdziła, iż wówczas doszłoby do naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy przez bezstronny i niezależny sąd ustanowiony ustawą i nienależytej ustawy sądu, a zatem w sposób nieuprawniony zakwestionowała status całej grupy sędziów i legalność ich powołania, dokonanego na podstawie wyłącznej prerogatywy Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w trybie art. 179

Konstytucji RP, co jest nie tylko nieuprawnione, ale również - w świetle jednoznacznej treści art. 42a § 1 i 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych jest niedopuszczalne.

Nie można podzielić stanowiska A. B. – prokuratora Prokuratury Okręgowej delegowanego do Prokuratury Regionalnej w S. zaprezentowanego we wniosku z dnia 15 września 2023 r., o wyłączenie SSN Barbary Skoczkowskiej od udziału w rozpoznaniu sprawy oznaczonej sygnaturą II ZIZ 14/23.

Poza sporem jest, iż instytucja wyłączenia sędziego jest funkcją prawa do niezależnego i bezstronnego sądu. Wartości te określają, obok niezawisłości sędziowskiej, najważniejsze cechy charakteryzujące zadania sądów, jako instytucji sprawujących wymiar sprawiedliwości. W świetle przepisów procedury karnej wyłączenie sędziego może nastąpić z mocy prawa (por. art. 40 § 1 k.p.k.), lub na wniosek – w przypadku zaistnienia okoliczności, która mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie (por. art. 41 § 1 k.p.k.). W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że skoro w przepisie art. 41 § 1 k.p.k. ustawodawca posłużył się określeniem „uzasadnionej wątpliwości”, to oznacza, że musi ona poddawać się zewnętrznej weryfikacji oraz ocenie, a nie być tylko subiektywnym przekonaniem określonej osoby. Zbiektywizowaniu ocen bezstronności sędziego pomaga odwołanie się do wzorca przeciętnego, rozsądnie myślącego, zewnętrznego obserwatora danego procesu karnego (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2009, sygn. akt II KK 249/08, OSNKW 2009, z. 6, poz. 40). W realiach niniejszej sprawy podkreślić

trzeba, iż SSN Barbara Skoczowska orzekała wprawdzie w przedmiocie wyłączenia SSN Zbigniewa Korzeniowskiego, ale było to w sprawie o zezwolenie na pociągnięcie od odpowiedzialności karnej prokurator E. W., która jest na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego, i rozpoznawana jest w składzie jednoosobowym, natomiast sprawa o sygn. akt II ZIZ 14/23, to sprawa w przedmiocie zażalenia oskarżyciela publicznego na uchwałę Sadu Najwyższego o odmowie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokurator M. M., która jest rozpoznawana w składzie trzyosobowym. TO są zatem dwie różne sprawy. Nie może też przyjąć, iż potrzeba wyłączenia SSN Barbary Skoczowskiej od udziału w rozpoznaniu sprawy oznaczonej sygnaturą II ZIZ 14/23, wynika z poglądu prawnego wyrażonego w uzasadnieniu postanowienia z dnia 27 czerwca 2023 r. Otóż zasada niezawisłości sędziów, ustanowiona w art. 178 ust. 1 Konstytucji RP, między innymi oznacza dokonywanie przez sędziego samodzielnie wykładni prawa (interpretacji) podczas wykonywania czynności orzeczniczych w obszarze sprawowania wymiaru sprawiedliwości. Z przepisu art. 178 ust. 1 Konstytucji RP jasno też wynika, że sędziowie podlegają w orzekaniu Konstytucji RP i ustawom. Powinni więc rozstrzygając sprawę zbadać w pierwszym rzędzie, czy nie jest naruszona żadna norma konstytucyjna i tym samym, czy przestrzegana jest wyrażona w art. 8 ust. 1 Konstytucji RP zasada jej nadrzędności (por. B. Banaszak, Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, Warszawa 2009, s. 789). W orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego da się wyróżnić dwa stanowiska co do granicy dokonywania prokonstytucyjnej wykładni przepisów ustawy. Według jednego granicę takiej wykładni wyznaczają reguły wykładni

językowej, czyli jeżeli w oparciu o nie można w sposób jednoznaczny ustalić treść normy prawnej, to nie można odwoływać się do Konstytucji RP, aby ustalić inną treść tej normy. Według drugiego poglądu, odwołanie się tylko do wyników wykładni językowej, jako ograniczenia możliwości dokonania wykładni prokonstytucyjnej, w pewnych sytuacjach prowadziłoby do odwrócenia relacji Konstytucja RP, a ustawa.

Kierując się przedstawionymi motywami Sąd Najwyższy rozstrzygnął jak w postanowieniu.

[M. T.]

[ms]

